І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК. UKRAINIAN DAILY.

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 116. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 19-го ЧЕРВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 19, 1958 No. 116. VOL. LXV.

АДАМС ЗАПЕРЕЧУЄ НАДУЖИВАННЯ СВОГО СТАНОВИЩА

ДОРАДНИК ПРЕЗИДЕНТА ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ПОМИЛКИ, АЛЕ НЕ ДО ВИНИ. — АЙЗЕНГАВЕР І НАДАЛІ МАЄ ДОВІР'Я ДО АДАМСА

Вашингтон. — 17-го червня головний дорадник президента Айзенгавера добровільно станув перед конґресовою підкомісією, яка досліджує недогляди в урядових аґенціях, і під присягою зізнав, що він ніколи не використовував свого високого становища на те, щоб урядові аґенції корисно полагоджували справи його приятеля Бернарда Голдфайна. Але одночасно Адамс признався до того, що міг діяти невідповідно внаслідок несвідомости, і коли б тепер йому прийшлося діяти в подібних випадках, то він був би далеко обережніщим ніж тоді, коли телефонічно звертався до Федеральної Торговельної Комісії, щоб дістати інформації для фірми Голдфайна. Адамс признався до того, що дозволив платити за себе готелеві рахунки в Ню Йорку, Бостоні і Плимуті. Він признався і до того, що Голдфайн, як приятель його і його родини, подарував йому плащ „вікуна" (який оцінюють на 700 долярівфахівці, а Адамс твердив, що його вартість була далеко менша), — і перський диван (вартости $2,400), який є прикрасою у вашинґтонському мешканні Адамса і який надалі є власністю Голдфайна. Адамс заявив підкомісії, що прибув до неї добровільно не на те, щоб виправдувати себе. Він твердив, що його „помилки" були тільки „помилками думок" а не „наміру". Але демократичні члени підкомісії не погоджуються з таким становищем Адамса і твердять, що Адамс знав, що сам його запит в урядовій аґенції має великий вплив на урядовців, які мають полагоджувати справу, про яку запитують з Білого Дому. Та Адамс рішуче повторив своє „ні", коли його запитували, чи він інтервеніював на те, щоб спричинити прихильне полагодження справи. Голова конґресової підкомісії конґресмен Орен Гарріс заявив, що пан Адамс повинен шукати відповіді в свого сумління, чи має зрезиґнувати з свого становища, а пан Айценгавер повинен зробити те саме. Секретар Біл. Дому Гаґерті після переслухань Адамса заявив, що Айзенгавер має повне довір'я до свого дорадника. Адамс не думає резиґнувати і після переслухання в Конґресі конферував із Президентом, а потім пішов урядувати до свого бюра. Та демократи інакше дивляться на цю справу, а республіканці, як заявив сенатор Новленд, покищо з резервою відносяться до справи Адамса. Але чути вже голоси членів Конґресу, що Адамс повинен відійти з Білого Дому. Республіканці вже навіть назвали можливих кандидатів на становище головного дорадника в Білому Домі: генерала Грунтера, Кебот Ладжа і секретаря внутрішніх справ Сітона.

Шерман Адамс

Справа дарунків промисловця-мільйонера Голдфайна щораз далі поширюється, і в зв'язку з тим згадується цілий ряд визначних політиків. І так секретар Білого Дому повідомив, що і Президент дістав був матерію на плащ „вікуна", але її комусь подарував, не пригадуючи собі навіть кому. Губернатор Ню Гемпшир Лейн Двінелл заявив, що Бернард Голдфайн подарував таку саму матерію всім губернаторам ЗДА, коли вони були на спільній конференції в 1955 році. Ця матерія мала бути спогадом із стейту Ню Гемпшир, бо вона там випродукувана.

Передбачають сухий кінець червня і першу половину липня

Вашингтон. — Бюро погоди ЗДА передбачає, що друга половина червня і перша половина липня матимуть менше як нормально дощів. І так стейти на захід від лінії Монтана-Ню Мексіко будуть значно сухіші як нормально в цьому сезоні. Решта стейтів матиме майже нормальну скількість атмосферичних опадів, тільки Каролайни, Вірджінія, Аркенсо і Кензас будуть мати понаднормальну кількість дощу. Бюро погоди пригадує, що від половини червня до половини липня пересічна температура виносить в Ню Йорку — 74,2 ступня, Шикаго — 72,8, Денвер — 70,5 і Сан Франсіско — 60,4. В північних стейтів буде трохи холодніше по Ню Гемпшир буде температура значно холодніша від нормальної, в стейтах на південь від повищих північних стейтів буде трои холодніше як нормально, а в південних і західних стейтах буде тепліше як нормально. Найгарячіше мало б бути в стейті Вашингтон і Ню Мексіко. Пригадуємо, що це тільки загальні передбачення Бюра Погоди ЗДА, і що вони не мусять здійснитися. (Дотеперішні передбачення в загальному справджувалися, бо цьогорічна весна була холодна і мокра, згідно з передбаченнями).

СЕНАТ ПРИЙНЯВ РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН БІЛЬШІСТЮ 88 ДО 1

Вашингтон. — 17-го червня Сенат більшістю 88 голосів до одного прийняв так званий робітничий закон сенаторів Кеннеді і Айвса, який є першою більшою зміною в робітничому законодавстві від 1947 року, коли був прийнятий Конґресом закон Тефта-Гартлі. Один голос проти віддав сенатор із Невади — республіканець Джордж В. Малон. Прийнятий Сенатом законопроєкт іде до Палати Репрезентантів, але там немає виглядів на його ухвалення, хіба що провід Палати робив би поважніші старання в цьому напрямі, використовуючи також і провід робітничих організацій. Робітничі провідники можуть підтримувати той законопроєкт, боячися, щоб новий Конґрес не ухвалив гострішого закону, коли теперішній Конґрес нічого не зробить для охорони добродійних фондів в робітничих спілках. Ухвалений Сенатом законопроєкт підтримували обидві партії, бо його предложили були демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді і республіканський Ірвінґ Айвс. Згідно з цим законопроєктом провідники робітничих спілок мусітимуть складати присягу, що не є комуністами, поки зможуть прийняти становища у проводі спілок, бо тільки тоді їхні спілки зможуть користати зі служби Крайової Ради Робітничих Відносин. Прийнятий законопроєкт дозволить контролювати робітничі фонди, щоб не могли повторитися надужиття, які викрила сенатська слідча комісія минулого року.

Представники Крайової Ґвардії проти зменшення її стану на 40,000

Вашингтон. — Представники Крайової Ґвардії ведуть завзяту кампанію по цілій країні за те, щоб залишилося надалі 400,000, а не було зменшене на 40,000, як це пропонує зробити департамент оборони. Прихильники не зменшування числа вояків Крайової Ґвардії заявляють, що вже тепер численні юнаки не можуть сповняти своїх обов'язків у відношенні до батьківщини, бо не має місця для них на службу в рядах Крайової Ґвардії. Палата Репрезентантів не погодилася на зменшення числа вояків Крайової Ґвардії і ухвалила видатки на 400,000 ґвардистів. Та секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой сказав, що навіть якби Сенат підтримав ухвалу Палати, то він не мусітиме видати ті всі гроші, які Конґрес ухвалить на ґвардію, і тому число вояків Крайової Ґвардії може бути зменшене на 40,000.

Канадійський бюджет виказує 39 мільйонів дефіциту

Оттава, Канада. — Фінансовий рік 1957-1958 закінчиться дефіцитом державних видатків на суму $39,400,000 замість передбаченої надвишки в висоті $152,000,000. Та хоч в країні існує господарська знижка, то продукція, особисті прибутки і висота ощадностей збільшилися в біжучому році в порівнянні з попереднім роком, який закінчився в червні 1957-го року. Дефіцит державної скарбниці спричинений тим, що поважно збільшилися федеральні видатки під час зменшення прибутків із податків. Крайова продукція збільшилася на 4% і становить рекордову суму $31,400,000,000; але частину цього збільшення треба завдячувати зростові цін на товари. В 1957 році число затруднених було 2.4% більше в порівнянні з 1956-им роком.

Наприкінці червня відбудеться в Торонті Конґрес Українців-Католиків Канади

Торонто Канада. — В днях 28-29-30 червня ц. р. відбудеться в Торонті Конґрес Українців-Католиків Канади, в в його рямцях і святкування 10-річчя Української Католицької Торонтонської Єпархії. Статут Централі Українців Католиків Канади (ЦУКК) окреслює Конґрес як найвищий репрезентаційний і законодавчий орган українських католицьких організацій, що діють на принципах Католицької Акції. Такими складовими організаціями є Братство Українців Католиків Канади (БУКК), Ліга Українських Католицьких Жінок (ЛУКЖ) і Українське Католицьке Юнацтво (УКЮ), які відбувають у рямцях Конґресу свої окремі сесії для сповнення статутових зобов'язань, як теж для виготовлення плянів праці і вислухання окремих організаційних доповідей. Так ЦУКК, як і Головні Управи складових організацій знаходяться під теперішню пору в Торонті (від 1956 р.) і завданням Конґресу буде вибрати нові Управи, що у найближчій каденції будуть діяти в Саскатуні, персональний склад яких буде зложений майже виключно з мирян Саскатунської Єрархії. У зв'язку із створенням Української Католицької Митрополії в Канаді завданням Конґресу буде дати майбутній ЦУКК і Головним Управам складових організацій уповноваження та випрацювання статутових і організаційних змін, що відповідали б теперішньому єрархічному порядкові. На святкування 10-річчя Торонтської Єрархії буде призначена неділя 29-го червня, щоб пригадати усім мирянам той день, в якому Преосвященний Кир Ісидор Борецький був наділений повнотою священичої власти, принявши в катедрі св. Михайла в Торонті з рук архиєпископа Кир Василія Ладики, архиєпископа Кир Константина Богачевського і єпископа Ніля Саварина архиєрейські свячення на першого єпископа новоствореного Апостольського Екзархату Східньої Канади з осідком у Торонті.

Франція погодилась відкликати війська з Тунісії

Париж. — Затяжна французько-туніська криза, яка прийняла найгострішу форму після збомбардування французькими літаками туніської місцевости Сакет-Сіді-Юссеф біля кордону Альжиру в дні 8 лютого ц. р., закінчилася порозумінням між Францією і Тунісією. Франція погодилась на ще кращі для Тунісії умови, аніж це пропонували англійський і америк. дипломатичні посередники, дарма що французький парлямент відкинув був ту їх пропозицію і цим спричинив упадок уряду Фелікса Гаяра. Отож Франція відкликує коло 7,000 війська з Тунісії й погоджується евакувати 5 летовищ та 6 військових станиць на території Тунісії. Зате Тунісія залишає за Францією порт Бізерту, формально приналежний під туніську суверенність. Франція погодилась також на евакування радарних військових стацій на Розі Бон. У Бізерті буде зосереджена решта теперішнього французького ґарнізону з Тунісії в силі коло 12,000 вояків. Подробиці порозуміння мають бути виготовлені в безпосередніх переговорах між тими двома країнами. Вправді Тунісія вважає, що тільки припинення війни на терені Альжиру може остаточно знормалізувати взаємини між Францією та північно-африканськими країнами, проте загально сподіваються, що покращання тунісько-французьких взаємин облегшить розв'язання французько-альжирської проблеми.

Представник Арабської Ліґи погрожує скаргою проти ЗДА в ОН

Об'єднані Нації. — У зв'язку з заявою державного секретаря Доллеса на пресовій конференції про можливість американської військової акції в Ливані і поверх двогодинною конференцією, що її Доллес відбув в секретаріяті оборони з високими військовиками, новий голова Арабського Інформаційного центру у Вашинґтоні, фактично репрезентації Арабської Ліґи, колишній єгипетський міністер інформації, д-р Гуссейн Калім Селім заповів, що коли б ЗДА вислали війська до Ливану, то Арабська Ліґа зажадає від Об'єднаних Націй натаврування Америки, як „агресора".

Генеральний секретар Об'єднаних Націй відлетів у вівторок 17 ц. м. до Ливану. Перед своїм від'їздом він конферував ще коротко окремо з американським амбасадором в ОН Генрі Кеботом Лоджом та окремо з ливанським міністром закордонних справ Маліком й іншими дипломатами. Гаммершилд заявив, що він звернувся до різних держав із закликом, щоб вони склалися на гурт військових обсерваторів ОН в Ливані числом 100 старшин. Канада вже повідомила, що висилає до Ливану 10 старшин. Гаммершилд признав перед своїм від'їздом, що за його інформаціями — ливанська державна армія не опановує всього терену держави. — Ливанський міністер закордонних справ д-р Малік, який перебуває в Ню Йорку, заявив, що арештовані в Ливані сирійські старшини розкрили змову З'єдиненої Арабської Республіки проти теперішнього режиму в Ливані. За вістками з Бейруту — арештовано там коло 250 осіб, здебільша власників військових сирійських довідок, однак ситуація далі сильно напружена. Малік не виключає, що Ливан проситиме допомоги, чи пак — вислання від Об'єднаних Націй „міжнародної поліції" для закріплення і заспокоєння сирійсько-ливанського кордону.

Англія пропонує нову розв'язку проблеми Кипру

Лондон. — Англійські урядові кола признають, що однаково Греція, як Туреччина поставились неґативно до їхнього нового проєкту на розв'язання проблеми Кипру. В цій справі грецький міністер закордонних справ Аверов мав розмову з англійським амбасадором Алленом. Все ж. англійський уряд сподіється, що ЗДА вплинуть на Грецію і Туреччину, щоб вони таки прийняли той англійський проєкт за базу для переговорів, з уваги на те, що ніодна з двох розв'язок, пропонованих Грецією і Туреччиною — приєднання Кипру до Греції чи поділ Кипру на грецьку і турецьку частини — практично невикональні. Англія пропонує, щоб на найближчих 7 років залишити справи безпеки, війська і закордонної політики за англійською адміністрацією, а на Кипрі ввести поширену автономію з одною спільною для греків і турків виборною палатою та другою поділеною на дві курії — грецьку і турецьку. Англійські політичні кола вбачають деяку надію у факті, що архиєпископ Макаріос, релігійний і політичний лідер кипрських греків, що йому англійці заборонили поворот на Кипр, викликав до Атен на нараду шістьох грецьких посадників із Кипру.

Східня Німеччина шантажує ЗДА схопленими старшинами

Берлін. — Східньо-німецький комуністичний уряд намагається добитись від ЗДА посереднього визнання „де факто" у зв'язку із схопленням американського гелікоптера та в ньому 9-ох старшин. Совєтські власті у Східній Німеччині відмовились переговорювати в цій справі, як „не компетентні", бо — мовляв — гелікоптер летів поза устійненими совєтсько-альянтськими летунськими коридорами і приземлився на східньо-німецькій території, на якій „суверенною" владою є німецькі комуністи. ЗДА погодились переговорювати з комуністами безпосередньо і в цій справі звернувся до них уповноважений команданта америкаських військ в Европі генерала Генрі Т. Года, полковник Роберт МекКвейл. Окнак німецькі комуністи жадають, щоб він пред'явив також формальне уповноваження для ведення переговорів, видане державним департаментом у Вашингтоні. Таке уповноваження німецькі комуністи використовували б потім як ніби доказ визнання східньо-німецького режиму „де факто", через офіційне переговорювання з ними. Тому, що ЗДА не визнають східньо-німецького режиму і не хочуть його визнати, вони стоять на становищі, що річ іде про військовий гелікоптер і військовиків, отож, переговорювання про їх звільнення належить до військових, а не політичних чинників.

ЯПОНЦІ ВІДЗНАЧАЮТЬ СВОЄ 50-РІЧЧЯ В БРАЗИЛІЇ

Ріо де Жанейро. — 400,000 японців 18-го червня відзначили 50-річчя свого побуту в Бразилії, бо в 1907 році прибув був до тієї країни перший японський іміґрант. З цієї нагоди вже прибув до Бразилії брат мікада князь Такаґіто Мікаса з своєю дружиною, які є гістьми бразилійського уряду. Княжа пара буде в Бразилії два тижні і відвідає провінцію Сан Павльо, де проживає 70 відсотків японських іміґрантів.

ДОЛЛЕС НЕ ВИКЛЮЧАЄ ВІЙСЬКОВОЇ АКЦІЇ ЗДА В ЛИВАНІ

СТВЕРДЖУЄ ПОСЛАБЛЕННЯ ШАНСІВ ПЕРЕВЕДЕННЯ НОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ". — НАЗИВАЄ „ЗБЕНТЕЖЛИВИМ АКТОМ ЖОРСТОКОСТИ" ЗЛІКВІДУВАННЯ НАДЯ

Вашингтон. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес підтвердив знову на своїй пресовій конференції в минулий вівторок 17 червня ц. р., що ситуація у Ливані є далі тривожна і що керівні чинники ЗДА, однаково у Вашинґтоні, як Шоста Фльота на Середземному морі, пильно стежать за розвитком тамошніх подій. Він відмовився докладно передбачити їх дальший хід, бо — казав він — ситуація зміняється кожного дня і кожної години. Однак державний секретар не виключив, що Об'єднані Нації рішать вислати туди „міжнародну поліцію", чи взагалі більш ефективну силу, ніж тільки обсерватори. Дж. Ф. Доллес ствердив, що З'єдинені Держави готові дати в цій справі дипломатичну підтримку Об'єднаним Націям і що вони поставили б до диспозиції Об'єднаним Націям свою збройну силу. На запит журналіста, чи ЗДА обмежують свою військову акцію на терені Ливану тільки до рямців Об'єднаних Націй — державний секретар Доллес відповів: „Ні, є ще інші можливості", — однак відмовився ввійти в подробиці.

Державний секретар Доллес

Багато місця на тій пресовій конференції забрало обговорення західньо-совєтських взаємин на тлі останніх подій, окрема у зв'язку з оприлюдненням тайних переговорів між західніми амбасадорами і Ґромиком про конференцію „на вершинах". Державний секретар заперечив, наче б ті розмови були остаточно зірвані, але признав, що останній лист Хрущова до президента Айзенгавера з 11 ц. м., негайне оприлюднення його і спосіб, як большевики ведуть приготування до конференції „на вершинах", вказують на те, що Москва хоче ці розмови зірвати. Він не виключив, що конференція „на вершинах" всетаки відбудеться, але заперечив, наче б це могло статися в найближчих двох місяцях, отже літом цього року. У липні відбудеться з'їзд країн Баґдадського пакту в Лондоні, а в серпні Дж. Ф. Доллес виїздить до Бразилії.

Дж. Ф. Доллес звернув увагу, що вістку про зліквідування комуністами комуно-мадярського прем'єра Імре Надя з часу революції на Мадярщині осінню 1956 року, проголошено спершу у Москві. Він приписує головну вину в тому убивстві Надя — Совєтам та здогадується, що рішення зліквідувати Надя і його найближчих співробітників прийнято під час останнього перебування Хрущова в Будапешті. Доллес назвав убивство Надя „збентежливим актом жорстокости". Він висловив переконання, що Хрущов, який сам засудив був криваві методи правління Сталіна на 20-му з'їзді компартії СССР, сам перейняв ті методи. „Це ще одна ілюстрація, як небезпечно мати діло з комуністами" — заявив державний секретар Доллес. Він признав, що екзекуція Надя є „пересторогою" Москви під адресою Тіта: мовляв, „його могла б стрінути та сама доля", якщо він не був би більш слухняний.

Москва й Пейпінґ нараджуються з своїми амбасадорами

Москва. — Совєтські амбасадори у столицях трьох західніх великодержав прилетіли до Москви, несподівано викликані туди для нарад над дальшою совєтською політикою. Таким чином з Вашинґтону прилетів амбасадор Міхаїл Меншіков, що своєю обтудною усмішкою здобув собі ім'я „всміхненого Майка", — з Парижу прибув Серґей Віноґрадов та з Лондону Яков Малік. За часописними здогадами — головною темою нарад з ними має бути конференція „на вершинах": чи доводити до неї, чи відмовитись від неї, скинувши вину на Захід? У цих нарадах мають теж заторкнути погіршені совєтсько-юґославські взаємини з погляду інтересів загальної совєтської закордонної політики. У тому самому часі також Пейпінґ викликав своїх амбасадорів з Москви, Беоґраду, Букарешту, Улли Батору (Зовнішня Монголія), Ганой (Північний Вєтнам), Пйонґянґ (Північна Корея), Ню Делі і Якарти.

В АМЕРИЦІ

● **У п'ятницю 20-го червня** Ню Йорк вітатиме німецького президента Теодора Гойсса, який оглядає цю країну після візити у Вашинґтоні. Президент Гойсс буде присутній на прийнятті в Ситі Голлі, на обіді в готелі „Валдорф - Асторія" і на влаштований в його честь параді на Бродвеї. У понеділок 23го червня він від'їде до Німеччини.

● **Президент Айзенгавер** заявив групі скавтів, які прибули з Колорадо, щоб запросити його приїхати до Денверу на літній відпочинок, що лікарі заборонили йому їздити в гори, де він два роки тому захворів на серцеву недугу. Президент приобіцяв скавтам, що коли його каденція в Білому Домі скінчиться, то він таки відвідає Колорадо.

● **Підприємець** із Ню Орлінсу, Луїзіяна, вислав з нагоди Дня Батька шовкові краватки всім членам Конґресу, репортерам і службовцям Білого Дому. Це робить він уже четвертий рік зряду. З цього приводу конґресмен Вільям Г. Ейрес заявив, що особливо тепер, коли в Конґресі ведеться переслухання у справі Адамса, не випадає приймати конґресменам навіть дрібні дарунки.

● **63-річний генерал Чарлз Мейлон**, бувший зв'язковий старшина при президентові Гарі С. Трумановi, втопився в ріці Петаксенті, Мериленд, коли його моторовий човен перевернувся. Доньці генерала Мейлона не пощастило врятувати свого батька.

● **Брайс Дж. Мовзес** 17-го червня відзначила в Ню Йорку 100-річчя з дня свого народження. З цієї нагоди президент Айзенгавер вислав їй листа, в якому зазначає, що вона — перша жінка в ЗДА, яка в 1883 році почала працювати на урядовій службі.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Українська молодь**, що в цьому році закінчує середню школу, масово вписується до каледжів і університетів, — як інфомують з усіх громад. Багато з цієї молоді закінчило середню школу з найвищими відзначеннями та одержало повні або частинні стипендії на дальші студії.

● **Нову експлюатацію** українського робітника започаткувала Москва в Донбасі організацією масового „змагання А. Кольчика". Це змагання, започатковане шахтярською бриґадою Кольчика в Сталіно на Донбасі, полягає в „поліпшенні технічно - економічних успіхів праці", точніше в „заощадженні одного рубля на видобуванні одної тонни вугілля", себто в новій методі експлюатації робітника.

● **Микола Запорожченко**, родом із Лівобережної України, опинився після війни в Німеччині і почав студії у кільському університеті. Брав тоді активну участь в українському студентському житті та був деякий час головою Громади. В 1949 році переїхав до Америки і, студіюючи далі, в 1952 р. здобув ступінь „бачелора оф саєнс" з математики і фізики в „Ерсайнес Каледж" в Пенсилвенії. В червні ц. р. він скінчив свої студії, одержавши ступінь доктора філософії в університеті Вашинґтона в Ст. Луїс (Мізурі), на основі дисертації про „Йони в азоті". Конспект із цієї праці буде надрукований в американському науковому журналі „Фізікел рів'ю".

У СВІТІ

● **Сімох послів автономного муринського парляменту в Кенії** засуджено на кару по 75 анг. фунтів ($210) кожного за очорнення в пресі шістьох осіб, які виставили були свої кандидатури до тієї законодатної установи. Процес тривав два тижні і викликав таке схвилювання серед місцевого муринського населення, що відділи війська і поліції вдень і вночі мусіли охороняти будинок суду, щоб протидіяти можливим демонстраціям.

● **В одному з коридорів палацу Об'єднаних Націй в Ню Йорку** повішено барвистий ґобелен, виготовлений за взором образу еспанського модерніста Пабльо Пікассо „Дівчина на драбині". Ґобелен є власністю одної паризької колекціонерки, випозичений Об'єднаним Націям на це літо. Генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд, звеличник мистецького модернізму, сподівається, що знайдеться меценат, який купить цей ґобелен у дарунок Об'єднаним Націям. Ґобелен має 80 на 70 цалів і оцінений на $15,000.

● **Нікиту Хрущова** запитали під час прийняття в англійській амбасаді, яке відбулось з нагоди народин королеви Єлисавети, чи це правда, що помер Георгій Маленков, колишній совєтський прем'єр і суперник Хрущова, „вичищений" минулого року з уряду. „Можете купити квиток до міста, де Маленков керує електрівнею, і відвідати його", — відповів Хрущов.

● **Кол. совєтський міністер** закордонних справ і головний редактор московської „Правди", Димітрій Шепілов, уперше за останніх шість місяців показався публічно в Москві — разом із своєю дружиною в Большому театрі у Москві на виступі паризького балету. Шепілов був „вичищений" з уряду в червні минулого року за „протипартійну лінію" і засланий до Киргизії, де працює як професор Інституту ім. Фрунзе.

● **У двох англійських містечках**, Вендебері і Дарластоні, набирають до поліції 18-річних юнаків і дівчат спеціяльно для боротьби з малолітніми злочинцями, прийшовши до переконання, що вони найкраще розуміють психіку своїх ровесників. В одному з цих містечок вже сформовано таку молодечу поліцію із 45-х юнаків і 15-х дівчат.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛІКВІДАЦІЯ НАДЯ

Офіційне повідомлення про переведення тайного „суду" над головними діловими особами мадярської революції з осени 1956 року, засудження чотирьох їх на кару смерти, виконання тієї кари та заслання п'ятьох інших на довгорічні важкі роботи — це останній з безконечної черги доказів незмінности кривавої системи комуністичного терору. Фізична ліквідація колишнього прем'єра Імре Надя, військового міністра комуністичної Мадярщини генерала Мелетера і двох найвидатніших будапештських комуністичних журналістів, як і запроторення на важкі роботи Золтана Тільді, першого президента Мадярщини за совєтської окупації, що — разом з іншими співіснувальними поплентачами — промостив був шлях комуністичній диктатурі — ця нова масакра кидає знову яскраве світло на безмежну наївність усіх тих інтелектуалів і політиканів у широкому світі, які вірять у можливість еволюції комуністичної практики. Чого варті в обличчі одного такого факту, як ця остання екзекуція, всі гарні теорії англійського історика А. Дж. Тойнбі про еволюцію міжнародного комунізму та його російської большевицької породи і втрату ними офензивно-мілітарного характеру?! Чого варті ствердження, що большевики „змінилися" і надії на те, що „можуть змінитися"?! Як виглядає „орієнтація на реалітети" в підсовєтському царстві, на можливість здобування еволюційним шляхом поступок для рідних політичних і культурно-економічних аспірацій, суперечних єдиній для Москви важливій аспірації: щоб вона, Москва, тримала під своїм важким чоботом усі народи світу?!

Це не була розплата комуністів із ворогами комунізму і пролетарів із капіталістами. Це було знову винищування комуністів комуністами, як за сталінських часів. У совєтському комунікаті не сказано, де і коли відбувся той „суд", не подано ніяких ближчих подробиць про той глум над правосуддям. А проте, це не має ніякого значення. Бо ніхто у світі не сумнівається, що зліквідовано Імре Надя та його найближчих співробітників з наказу того самого Нікіти Хрущова, який засуджував Сталіна за винищування комуністів. Імре Надь був від наймолодших років комуністом, був ковальським челядником, червоноармійцем за большевицької революції, одним із творців комуністичного режиму, встановленого на Мадярщині в 1944 році на могилі демократії в образовому значенні і на могилах сотень вистріляних демократів — в розумінні буквальному. Те саме стосується всіх інших, зліквідованих разом з ним чи засланих до кацетів мадярських комуністів або їхніх вірних поплентачів. У 1958 році діє той самий закон кривавої розправи з кожним, хто хоч на йоту відхилиться від ортодоксальної московської лінії за всі часи ЧК, НКВД, МВД і КГБ, за всіх тих дзержинських, менжинських, єжових, берій, серових і хрущових, з яких один до одного подібні, як краплини води і які один одного винищують за законами кожної кривавої і безглуздої революції, опертої на ідеології утопізму.

Хоч Імре Надь став синонімом комуністичного ревізіонізму і в очах багатьох мадярів буде оповитий авреолею мучеництва, проте, як міністер хліборобства і головний мадярський колективізатор, як міністер внутрішніх справ за прем'єрства сталініста Матіяша Ракочі і як його безпосередній наступник у липні 1954 року — він довгими роками активно прикладав руку до поглиблювання горя мадярського народу. Під натиском народної стихії він почав частинно направляти лихо, заподіяне його співпартійцями і ним самим — усе це в ім'я рятування комунізму на Мадярщині. Але комунізм половинних метод не знає, і тому він мусів програти. Він припечатав власну долю, повіривши на слово своєму співпартійному приятелеві та наступникові на становищі прем'єра — Імре Кадарові — і залишивши даний йому притулок в югославській амбасаді у Будапешті. Такою самою жертвою легкодушности впав генерал Малетер, що поїхав був на „переговори" до совєтської головної кватири під Будапештом. Навіть за часів мандрівки народів слово, даване ватажками гунів чи вандалів, мало більшу вартість, як слово комуністичних прем'єрів і генералів у 20-му сторіччі.

Перші коментарі західньої преси вбачають в екзекуції, переведеній над Імре Надем, новий виклик Москви. Бо ця екзекуція свідчить про те, що Москва не рахується з міжнародньою опінією. З погляду культурного Заходу, екзекуція над Імре Надем — це безглуздий з політичного боку акт помсти і вияв кровожадности, що заперечує сенс пактування і співіснування. Москва ще раз перетягла струну. Наша надія в тому, що вона перетягне її колись так, що вільний світ зареагує інакше, ніж зареагував був під час наступу Муравйова на Київ у 1918-му і московських танків на Будапешт у 1956-му роках.

БОЖЕ, СПАСИ АМЕРИКУ!

Балтімор. Попереднього вівтірка мешканці Балтімору були глядачами небуденного видовища: понад 150 американців, між ними більшість колишніх утікачів з країн з-поза залізної заслони, пікетували в вечірніх годинах один з найбільших готелів, „Лорд Балтімор", де відбувався річний бенкет Балтіморського Об'єднання Правників (Балтімор Бар Асошієйшен), на який був запрошений, як головний промовець, совєтський амбасадор у Вашингтоні, Михаїл Меншіков.

Це виглядає як парадокс, а звучить як важка іронія, щоб не дошукуватися в цьому факті чогось паскуднішого, що частина американської духової еліти, яка своє життя присвятила обороні демократичного правопорядку, правосуддя та справедливости, вважала за доцільне запросити на свої річні збори представника режиму, що ці інституції знищив у себе і перманентно змагає до знищення їх у цілому світі.

Почалося власне від запрошення. Частина членів балтіморського об'єднання адвокатів та юристів відчула, що щось тут не в порядку з тим запрошенням совєтського дипломатичного троянського коня; що це небезпечна пастка твердити — як казали ті, хто запрошував — що одна справа опінію вислухати, а зовсім інша з нею згодитися або її прийняти; що керівні органи об'єднання зробили велику помилку, запросивши Меншікова саме в той час, коли весь вільний світ мобілізується для боротьби проти комунізму; що це запрошення спричинить велику шкоду американському престижеві закордоном, який докладно знає й про те, що в комуністичних тюрмах караються тисячі юристів. Поставлено домагання відкликати запрошення. Екзекутива об'єднання затвердила запрошення голосами 6 до 6. Тоді 45 юристів, членів об'єднання, зажадали скликати надзвичайні збори. На зборах, що відбулися 26 травня ц. р., більшістю 334 голосів проти 90 меншости рішено підтримати постанову екзекутиви.

Така постава балтіморського правничого світу була дивна і незрозуміла для здороводумаючих американців і глибоким моральним розчаруванням для тих, що ще вчора були втікачами і на власній шкурі пізнали, що таке большевизм. А втім вони зрозуміли, що троянський кінь уже почав діяти, хоч його ще навіть не привели. На їхню реакцію не треба було довго ждати, вона вигринула майже стихійно.

Від 3-го червня ц. р. литовці, латвійці, естонці, українці, мадяри, чехословаки та інші американці походженням з країн із-за залізної заслони почали пікетувати адвокатську канцелярію Френсіса Мічела, президента „Балтімор Бар Асошієйшен", що відіграв найактивнішу ролю в запрошенні Меншікова до Балтімору. На одній з найрухливіших вулиць балтіморського давнтавну можна було бачити день-у-день в годинах офісової праці групу чоловіків і жінок, що з американськими прапорцями і таблицями проходжувались біля канцелярії Мічела. А з таблиць прохожі вичитували: „Комуністи сміються і Френсіс Мічел сміється з ними"; „Адвокат Мічел вкриває ганьбою балтіморських адвокатів запрошенням Меншікова, банда якого вбила 550 тисяч литовців"; „Не подаємо руки руці, яка потрясає кривавою руку масового вбивника"; „Звільни Естонію від совєтського терору, товаришу Меншіков, а тоді промовляй"; „Френсіс Мічел знеславив Балтімор почестями для Меншікова, посланця смертельного ворога свободи".

В неділю, 8-го червня ц. р. увечері в просторій залі литовського Народного Дому в Балтіморі відбулося віче, присвячене справі приїзду Меншікова. У вічі взяло участь понад 150 осіб, між ними численна група українців. Було кільканадцять промовців, між ними три українці. Всі промовці підкреслювали жорстокості, що їх допустилися большевики в країнах, де тільки стала їхня нога, вбивства та заслання мільйонів людей большевиками, — і тому аж ніяк не годиться запрошувати Меншікова, „пити з ним водку і розмовляти про приємні речі". Рівночасно обговорено плян пікетування готелю „Лорд Балтімор".

Про це віче широко розписалась місцева преса, яка подала напередодні приїзду Меншікова, що, з уваги на напружену ситуацію, 150 поліцистів охоронятимуть готель і Меншікова в ньому, а друга сотня поліцистів буде готова на всякий випадок. Навіть дах готелю мала охороняти поліція.

Тим часом в день приїзду Меншікова виявилося, що такої маси поліцистів непотрібно, бо пікетувальна демонстрація відбулась преспокійно і ніхто з демонстрантів не думав стосувати метод, стосованих недавно комуністами в Південній Америці супроти заступника президента, Ніксона. Але, правдоподібно, про всякий випадок — хтось примудрився Меншікова з аеропорту, куди він прибув з Вашинґтону, привезти в товаристві високих поліційних старшин до готелю за годину перед тим, як було офіційно визначено. В той час під готелем було лише кілька пікетників.

Широка пікетувальна демонстрація розгорнулась пізніше і тривала від 5-ої год. по пол. до 9-ої ввечері. Вродливі дівчата, елеґантні дами, між ними багато сиоволосих, хлопці, чоловіки в силі віку та сиволосі джентлмени пікетувальним колом оточили цілий бльок, в якому знаходиться хмародер готелю „Лорд Балтімор", з прапорами, прапорцями та транспарентами, на яких був виписаний довгий список большевицьких звірств.

Українська пікетувальна група була найчисленніша. Понад 40 українців та американців українського походження під американським та українським прапорами і з транспарентами разом з іншими демонстрантами ходили довкола готелю. Крім того, українці подбали за те, що довкола готелю кружляло вантажне авто, що представляло собою фраґмент большевицького концентраційного

(Закінчення на стор. 3-ій)

„ПСИХОЛОГІЧНИЙ ШОК" В АЛЬЖИРІ

Париж. — Французька преса повна статтей про „психологічний шок в Альжирі", що про нього годі було б подумати ще кілька місяців тому. На доказ цього шоку подають газети й радіо числа і факти: сотки тисяч демонстрантів-мусульман кричать божевільно, коли лише почують про „французький Альжир"; мусульманки зривають свої чадри й палять їх на знак, що вони відкидають старовинний звичай і включають себе у французьку спільноту; повстанці складають зброю і т. п.

Що ж в дійсності сталося в Альжирі?

Покищо кожен оцінює ситуацію відповідно до своїх бажань. Французи твердять, що стався переворот в умах усіх, що з приходом де Ґоля до влади мусульмани відчули довір'я до Франції, побачили її велич і захотіли включитися у французьку націю, що їм і приобіцяв де Ґоль, називаючи всі 10 мільйонів населення Альжиру французами з однаковими правами й обов'язками.

Тунісці, мароканці й в першу чергу альжирські повстанці вважають, що нічого не сталося, що мусульманські демонстранти — це люди силою зігнані або привезені з мешт і джебелів.

Як звичайно, правда лежить десь посередині, але все ж ближче оцінки мусульманської сторони. Безперечно, не всіх мусульман гнали силою на демонстрації, як не всіх силою гнали в Марокко, коли французи усували леґітимного султана, а на його місце ставили людину, яка погодилась на куці права для свого народу. В кожному народі можна знайти опортуністів або просто людей, що не здають собі справи з суті, піддаючись хвилевим настроям. Тим більше це стосується до альжирського народу, який нацією стає щойно в бурі війни.

Нема ніякого сумніву, що багато мусульман в Альжирі щиро вітали прихід до влади де Ґоля, вважаючи, що він нарешті змінить існуючий стан. А стан цей важкий і для французів і для мусульман. Визвольна війна — це не забавка, це щось далеко грізніше від реґулярної війни. Знаємо це з власної практики.

Повстанча акція не має змоги розкласти тягару війни на всіх рівномірно. З нею зв'язано багато ексцесів. Війна в Альжирі триває вже понад три роки. За цей час люди втомились жити під двома владами й під двома несправедливостями, які діють впарі з революційною жорстокістю і безоглядністю, без ніякого правосуддя, бо ні одна ні друга сторона просто не мають часу й змоги шукати об'єктивної правди, навіть коли б мали найкращу волю.

Тому всі втомлені війною і привітали б всяку розв'язку чи всякі можливості розв'язки. Нічого дивного, що люди, далекі від політики й політичної філософії, бачили в приході до влади де Ґоля саме шанс на закінчення війни. Вони були готові — а дехто готовий ще й досі — оплескувати все, що дає надію на нормальне життя. Але чи це значить, що альжирці зреклися самостійности?

Важко подумати, що хтось має відвагу на це питання відповісти ствердливо. У всіх демонстраціях не було ні одного представника повстанців. Вони не втратили своїх позицій, бо могли б втратити їх лише тоді, коли б Франція задовольнила самостійницькі амбіції альжирців. Нехай серед мусульман Альжиру є багато людей, байдужих до своєї самостійности, але ж вони не вирішують. Та й де таких нема? В якій країні Европи бракувало коляборантів під час німецької окупації, в якій бракує коляборантів з московською окупацією? Чи це свідчить про те, що якийсь з поневолених народів в минулому чи в сучасному зрікся своєї самостійности?

У Північній Африці відбувається революційне зрушення всіх народів. Тунісія і Марокко дістали свою самостійність і хочуть її закріпити. Альжирці за неї борються. З ними Франція може жити в згоді або в ворожнечі. Згода й співжиття залежить від неї. Якщо вона схоче трактувати їх як суверенні нації, вони з нею будуть пов'язані, бо знають і цінять її культуру, бачать Захід і своє майбутнє крізь французькі гасла свободи, крізь окуляри французької духовости. Але революція пішла так далеко, що всі народи, навіть наймолодший — альжирський — відчувають свою окремішність і мають незламну амбіцію стати цілком самостійними. Народи Північної Африки вже не вдовольняються подарунками, вони прагнуть незалежности й рівноправности з усіма іншими народами.

І тому заява де Ґоля викликала розчарування в Тунісії й Марокко, що мають ідею північно-африканської федерації, яка включала б Альжир і була б тісно пов'язана з Францією. Але це мусить бути федерація незалежних держав, які б добровільно в'язали себе з Францією і таким шляхом забезпечували свої і її користі. Де Ґоль же покищо закрив двері до здійснення цієї широкої концепції, визнаючи альжирців французами. Мало того — він викликав до себе недовір'я, бо всі в Тунісії й Марокко вважають, що цим він дав доказ, що пішов по лінії бажань крайніх альжирських колоніялістів.

Це останнє не відповідає правді. Незабаром ми будемо свідками конфлікту де Ґоля з крайніми колоніялістами, але саме наявність цього конфлікту правдоподібно не дозволить нікому у Франції зважитися на таку найширшу розв'язку справи Північної Африки й приведе до важкої кризи навіть міжнародного характеру, бо хто з союзників Франції піде проти Марокко й Тунісії, коли там важливі стратеґічні бази, необхідні для оборони західнього світу.

В половині липня відбудуться в Альжирі муніципальні вибори. Треба мати велику відвагу, щоб проголошувати вибори, коли йде війна. Але що може принести відвага? На нашу думку, вона принесе тільки загострення відносин і війни. Такі вибори, переведені три роки тому, на сьогоднішній базі рівноправности, могли б дати багато, але сьогодні — не дадуть нічого. За нами бо вже конференція в Танжері, на якій схвалено творити спільний парлямент представників Тунісії, Марокко й Альжиру. Незабаром постане альжирський уряд. А цей уряд спиратиметься вже не на початкуючих повстанцях, а на провідниках Альжирського Вивольного Фронту й на військових частинах, сьогодні вже добре озброєних, глибоко закорінених серед населення, частинах, що розпоряджають зв'язками у всьому світі, отримують зброю з багатьох джерел і що з голосом їх рахуються більше, як, наприклад, з голосом українців.

Як українці, ми не можемо уявити собі, щоб будь-якими частинними поступками можна було завернути колесо історії. І якщо говорити про „психологічний шок", то треба говорити про той шок, що станеться за пару тижнів, коли виявиться, що, при всіх позитивних осягах де Ґоля, на відтинку альжирсько-французьких відносин шляхом інтеґрації не осягнеться нічого. Хібащо де Ґоль піде далі, далеко далі, як пішов у промовах в Альжирі чи навіть Орані, під час своєї поїздки на другий бік Середземного моря.

О. Д-вич

ВІДРАДНІ ФАКТИ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ РОДИНУ

Проблеми й трудноші подружнього життя такі давні, як світ. В основному вони такі, як були за наших добрих дідусів та бабунь у їхні святкові дні та захмарені, важкі будні. Коли, парафразуючи слова поета, „з журбою радість обнімались". Як пише з гумором один американський автор, від часу, „коли наш праотець Адам запізнався у раю з своєю подругою, Євою, аж по наші дні — людство шукає способів, як цю найбільш есенціональну та святу злуку подругів вчинити найкращою для обидвох сторін, а тим самим і для світу. Доля і щастя світу, кожної епохи є такі, які є подружжя.

Останніми роками на полицях книгарень, по газетах і журналах, на сторінках сумнівної вартости „подружніх посібників" більше та менше кваліфіковані професори, психологи, суспільники і новатори-реформатори тієї найстаршої й найважливішої Божої інституції на землі — поспішають з порадами. Більшість із таких „спеців" спирає свої тези на чисто матеріялістичних основах, дуже часто іґноруючи духовий, що так скажемо надприродний, вічний елемент родинного зв'язку чоловіка й жінки.

У квітневому числі журналу „Саєнс Дайджест" ділиться своїми оригінальними спостереженнями щодо подружнього життя професор Е. Ловел Келлі, що викладає в Мишиґенському університеті психологію. Донедавна був він головою Американської Асоціяції Психологів, а свої досліди над тією темою розпочав, мавши 29 років, як професор психології в Коннектикат Стейт Каледжі. Більше як двадцять років тому проф. Келлі почав свої цікаві студії-обсервації над трьома стами молодих подруж у стейтах Нової Англії і щойно недавно став публікувати свої спостереження. Досі ніякий інститут, жадна наукова інституція, а тим більше поодинокі дослідники не зробили таких оригінальних і авторитетних відкрить, як цей науковець, подає „Саєнс Дайджест". Свої студії над тими подружніми парами починав він від того часу, як вони запізнавались і „ходили на вечорниці".

Об'єктом довголітніх спостережень проф. Келлі були люди різних соціяльних, культурних та релігійних середовищ. Пересічний вік цих людей становив 25 років для чоловіків і 24 роки для жінок. З того числа 81 відс. були протестанти, 11 відс. католики та 8 відс. жиди. Фінансував його „проєкт" Державний Інститут Дослідів. Предметом досліджень були: типи одружених осіб, характери їх, зміни морального, культурного, фізичного та психічного порядку, що їх переходили вони за останніх двадцять років спільного життя та ін. Замість особисто зустрічатись із своїми „клієнтами" і ставити їм дискретні питання (що могло б попсувати всю справу!), проф. Келлі кожній із трьох сот подружніх пар дав числа, і то так засекречені, що ніхто, навіть він сам не бачив тих людей, не знав, де вони живуть, які подають „сиґнали" зі своєї життьової, подружньої дороги, за прерізними щоденними клопотами, за добром або злиднями . . . При цьому тих 300 своїх експериментальних пар вибрав він без ніякої зовнішньої допомоги, а єдиним початковим контактом із ними були для нього сухі оповістки про заручини або про шлюби-весілля, друковані в щоденній пресі. Отже й тут був зовсім виключений будь-який контакт із „зовнішнім світом". Дискреція була збережена на сто відсотків у всіх деталях.

Подібно, як тепер у деяких американських школах, проф. Е. Л. Келлі ставив своїм (особисто незнаним!) суб'єктам 36 стандартних, чисто персональних запитів, лише письмовою дорогою. Кожна „сторона" подавала щороку окремо свої рапорти, а крім того п'ять осіб-приятелів кожної сторони давали про них свої спостереження, такою самою засекреченою дорогою, числовим кодом. В такий спосіб число інформаторів та їх відомості були широкі і многогранні.

Друга світова війна перервала частинно досліди цього професора, що сам в той час носив уніформу високого старшини фльоти, потім був демобілізований, став професором Мишиґенського університету. Кілька років також Єйльський університет став йому допомагати технічно й фінансово. Проф. Келлі здавалось, що восина світова хуртовина оберне вннівець його досліди, але так не сталося! З початком цього року він дізнався, що по більше як двадцятьох роках дослідів 454 із первісного числа його подружніх пар живі й здорові, а що головне — живуть в щасливому подружжі. З тією різницею, що первісно всі ті пари жили в стейтах Нової Англії, а тепер розпорошені по 30 стейтах ЗДА, по Канаді та кількох країнах за морем.

Зібраний проф. Келлі матеріял чекає на опрацювання з поміччю найновіших електронічних машин. І тоді, коли ця робота буде переведена, згадані наукові кола подадуть до відома точні відомості про всіх 600 „героїв" цих дослідів, для добра науки, або хоч статистики.

(Закінчення на стор. 4-тій)

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(13)

Десь через тиждень приїхав полковник Коновалець. Бойків висловив йому свої підозріння щодо Вельмуда, але полковник відповів:

— „Треба буде ще дуже багато часу, щоб із тих людей вивітріло те, що їм большевики загнали в душу й в шпік. . ."

Полковник докоряв Бойкову, що той не знайшов більше часу на розмови з Вельмудом, щоб із його допомогою запізнатися з дійсним станом в Україні . . .

Зустріч із Вельмудом відбулася в присутності Бойкова в одній каварні:

„Вони приємно привіталися, і полковник став випитувати Вельмуда про його враження з Парижу. Вельмуд збув цей запит кількома словами і неганно перейшов до індустріялізації України, подаючи цілу низку цифр, як досяг індустріялізації в різних ділянках. Полковник усміхнувся і завважив:

— Знову числа . . .

Але продовжував слухати висновки Вельмуда. Бойків не встрявав у розмову.

Побачення тривало майже годину. Полковник запитав Вельмуда, коли він думає вертатися. Вельмуд відповів, що — за тиждень, бо „треба спішитися, адже звідтам (себто з СССР) мають прийти люди (себто до Фінляндії). Полковник запитав його, чи вертається він просто до Відня. Вельмуд відповів, що хотів би заскочити до Берліну. Після цього полковник попрощався:

— „Бойків полагодив усі справи, зв'язані з вашим поворотом. До побачення!"

Бойків додавав у своїх спогадах:

„Не пригадую собі, чи полковник давав які гроші Вельмудові. Мабуть, ні, бо їх не мав. Тому побут Вельмуда і його від'їзд треба було фінансувати мені тими грішми, які зібрав я потаємно на видання „Українського Націоналіста".

Вельмуд залишився в каварні, а полковник і Бойків поїхали на побачення з Мартинцем, якого було заздалегідь попереджено про приїзд полковника. Полковник зараз же почав дорікати Мартинцеві за те, що не використав перебування Вельмуда в Парижі, щоб із ним зустрітися і довідатися від нього про стан на Україні. Мартинець дуже рішуче „відгризався", заявляючи, що він „у ті справи не хоче встрявати". Полковник був дуже невдоволений з мене і з Мартинця" — писав Бойків.

Другого дня полковник зустрічався з М. Сціборським і ген. М. Капустянським, але ніякого натяку перед ними не робив про перебування Вельмуда в Парижі. Того ж дня ввечері він від'їхав . . .

По виїзді полковника, О. Бойків на другий день заскочив до Вельмуда, щоб обговорити справи його виїзду. „Я дуже радо хотів позбутися його з Парижу не тільки тому, що поїдав він мені гроші, які так важко було мені потайки збирати серед українського робітництва . . . а головно тому, що відчував на собі якийсь тягар. Крім цього, після розмов із Вельмудом, я не здобув до нього ніяких симпатій . . ."

На запит, через які країни він має їхати, щоб добути потрібні йому візи, Вельмуд повторив про своє побажання заїхати до Берліну і побачитися по дорозі з інж. Д. Андрієвським. „Це треба йому тим більше зробити, щоб зібрати потрібні інформації про можливості німецької помочі на випадок війни".

Бойків різко завважив йому, що він проти такої політики, себто проти втягання німців на схід: „Поперше — говорив Бойків, — вони нам нічого не поможуть, хіба тільки сплюндрують Україну, щоб знову повторився 1918 рік? Ліпше нам розгортати наші власні сили, хай самостійна Україна буде і за сто років, але хай вона буде збудована українськими силами. Чужими силами ми самостійної України не збудуємо".

На це Вельмуд відповів:

— „Це — правда, і я думаю, що ми в майбутньому матимемо ще багато турбот із німцями, але іншого виходу немає . . ."

Сказавши це, він почав розпитувати Бойкова про тих націоналістів, що перебувають в Берліні.

Бойків відповів, що нікого з тих молодих не знає.

Перед від'їздом Вельмуда з Парижу, коли були вже полагоджені всі справи з візами, Бойків зайшов знову до Вельмуда. Той попросив його дати йому ще трохи грошей, щоб він міг купити деякі речі на дорогу. Бойків передав йому, наскільки пригадує, 500 франків і, на його бажання, пішов з ним до великого „Універмаґу", недалеко авеню Ваґрам . . . Він купив собі пару шкіряних рукавиць. Надзвичайно подобалися йому деякі краватки. Коли Бойків завважив йому, що не варто їх купувати, бо на Сході однаково не зможе їх носити, бо це могло б викликати підозріння, — адже там таких гарних краваток напевно немає . . .

— „Так, це правда, відповів Вельмуд, — але я зможу якось викрутитись" . . .

Така відповідь викликала в Бойкова ще більшу до нього настороженість.

По від'їзді Вельмуда, О. Бойків негайно написав полковникові Коновальцеві про все те, що йому видалося підозрілим у розмовах із Вельмудом. При цьому зазначив, що „пропаґування колективізації, на яку, за словами Вельмуда, наші молоді націоналіти, мовляв, погоджувалися, це — справа хитрого Панька з заднім розумом. Чому наші „східні націоналісти" не бачили цієї користи наперед і не вели відповідної пропаґанди серед селянства, щоб воно не ставило опору колективізації? Тепер же, коли сотні тисяч наших селян вимордувано в тій колективізації, і ще збільшилася ворожнеча до Москви серед українського народу, маємо ми приймати колективізацію, як щось добре!"

По якомусь часі полк. Є. Коновалець відповів, зупиняючись, зокрема, на справі колективізації. Він признав Бойкову рацію: „до цієї справи треба підходити дуже обережно".

За який місяць по від'їзді Вельмуда відбулося в О. Бойкова, на просьбу М. Єреміїва, який мав зв'язок з польськими колами, побачення. „У дуже важливій справі", — як заповів Єреміїв.

Єреміїв заявив:

„Мої приятелі-грузини мають вістки з достовірних джерел, що большевики (ГПУ) вислали до вашої Організації двох своїх аґентів. Це мають бути з походження грузини, які вивчили докладно українську мову, історію, літературу та ознайомилися з життям українського народу. Одного з тих аґентів вони мали змогу описати, як він виглядав зовнішньо: він меншого за середній ріст, худий, брюнет із смаглявим обличчям, має зрослі брови. У часі розмови дуже вимахує руками, значить водночас говорить і руками . . ."

Семен Кріслатий

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ МАТУРАЛЬНИХ ІСПИТІВ В МЮНХЕНІ

Коли пишемо цих кілька рядків з нагоди десятиліття матуральних іспитів в таборі СС Казерне - Мюнхен - Фраймані, в Німеччині в червні 1948 року з перспективи згаданого часу виростають на повний ріст професори-учителі Української Учительської Семінарії, в центрі яких, хоч дещо похилений, придавлений сивиною років, але черствий і енергійний, який був рівночасно душею всього педагогічного складу, директор Омелян Цісик, приятель і працівник на полі виховання і навчання молоді, а головно у підготовці молодих кадрів учителів. — Директор і батько, строгий і заразом добрий, любив порядок і дисципліну; з пошаною ставився до тих, що працювали над собою, радо йшов на зустріч, якщо котромусь з учнів було тяжко і не вспівав. Він не тільки бажав передати якнайбільше знань, але й впарі з тим вкласти в свого учня частину своєї душі й серця. Викладаючи історію української літератури, завжди звертав увагу учнів: — Якщо не знатимете Шевченка, не знатимете України!

Друге місце займав, шляхетної душі і вдачі, опікун кляси, інспектор Василь Данилишин, завжди за нас і з нами турбувався; був запопадливий і кожному вмів знайти пораду не тільки зв'язану зі шкільними обов'язками, але особливим життям учнів, головно тим, що не мали батьківської опіки. Як викладач історії педагогіки і методики, часто просиджував в клясі з учнями понадгодини, а були випадки, що й на коридорі чи подвір'ї навчав.

Улюбленим був також проф. д-р О. Кульчицький, як викладав психологію, і легко передавав навчальний матеріял і викликав сердечно-піднесену атмосферу в учнів, а часто будив дотепними прикладами щирий сміх.

З не меншим сантиментом ставилися учні до проф. Лева Шанковського, учителя історії і географії України. На викладах історії Визвольних Змагань, нам швидко проходив час, бо немов живі картини пробігало наше недавнє минуле.

Крім вище згаданих, до педагогічного складу входили ще професори й учителі: Вуцманюк (рисунки), Білинський (нім. мова), Домбчевська (тіловиховання для дівчат), Михайленко (анг. мова), Залеський (природа і гигієна), Стукало (математика), Різник (фізика), Третяк (музика і спів), і інші, всі вони жертвенно віддавали свій труд і працю в користь своїх учнів.

Коли взяти до уваги ті обставини, в яких доводилося проводити підготовчо-виховну роботу, як: невідповідні приміщення (сутерени казармів з маленькими віконцями), брак підручників, шкільного приладдя, кабінетів; брак грошей на найконечніші потреби, і врешті часто в напівголодному стані, тоді стане кожному ясно, що професори і учителі виявили велику посвяту і вірність священним обов'язкам, а впарі з тим зрозуміння моменту часу, щоб рятувати молодь серед чужини від різних впливів, та скеровувати на правильний шлях життя.

Не можна поминути і отців катехитів, духовних опікунів: Білецького (православного віровизнання), Даревича і Кусого (греко-католицького віровизнання), які скріплювали любов до прадідівської віри, і гарної обрядовости українських церков.

Тут слід згадати бодай кількома реченнями невеликий гурт семінаристів, з якими доводилося працювати, радіти успіхами, а іноді пережити зафасовану „двійку"... І власне, цей гурт, що нараховував 20 учнів (матуральні іспити зложили тільки 15, бо іншим перешкодила перед закінченням еміграція), — це колишні учні в рідному краю, яким воєнна хуртовина перервала навчання. Тут були представники всієї Соборної України: з Краснодару, Кубан, Тамара Мандрика, — Харків - Слобожанщина) Клавдія Криворучко), Пінськ і Чернігів — Полісся (Ніна Перовська і Ольга Моргун), Бонарівка — Лемківщина (Леся Станчак), Полтавщина (Галина Сивак), Коломия (Дарія Павловська), Волинь (Раїса Осипович і Петро Пишко-Мельник, (Самбір) Маріян Піхо, який загинув трагічною смертю, наїхала авто, в Мінеаполіс, Міннесота, в 1952 р.), Поділля (Богдан Вітюк, Ярослав Винниченко, Володимир Лехняк, Марійка Макало, Микола Худоба, Семен Кріслатий). Вся кляса жила в дружній атмосфері і скрізь була солідарність і толерантність.

Закінчуючи свій короткий спогад з нагоди десятої річниці матуральних іспитів, мимоволі згадуються ті шкільні часи, де й серед них були моменти гарні і величаві в гурті добрих і гарних товаришок і товаришів, які залишаться на ціле життя як найкращі спогади, серед бурхливої доби моєї молодости, а все це завдяки дорогим нашим професорам і учителям, що вклали велику дозу труду, щоб чітко показати шлях в мандрівку життя, а передовсім, як треба бути людиною і громадянином свого народу.

Тому, хай цей скромний спогад буде виявом найбільшої вдячности для моїх колишніх професорів-учителів, що розсипалися по всіх закутках еміграції, а товаришам і товаришкам дружній стиск руки. Дай, Боже, щоб наступне десятиліття змогли зустрітися у вільній від окупанта Батьківщині!

БОЖЕ, СПАСИ АМЕРИКУ!

(Закінчення зі стор. 2)

табору: за дротяною огорожею два добре вгодовані енкаведисти з крісами в руках пильнували двох вимучених і знесилених невільників, що різали стовбур дерева. До одної сторони авта був прикріплений велетенських розмірів образ, що представляв собою нищення большевицькими танками 500 українських жінок у Караганді, а з протилежної сторони — мапа большевицьких концентраційних таборів. „Большевицький концтабір", що їздив довкола готелю, робив хвилююче враження на глядачів, що з усіх сторін обсервували пікетників. З уваги на те, що газети подали, що Меншіков промовлятиме на тему совєтської „справедливости", українці видрукували добре зладжену в англійській мові летючку п. н. „Те, що Меншіков не скаже про совєтську „справедливість", і роздавали її всім під час демонстрації.

Група мадярів під проводом д-ра Белі Фабіяна приїхала спеціяльно з Ню Йорку, щоб в цій демонстрації взяти участь. Вони були повбирані в однострої кацетників, несли намальований кістяк людини і вигукували: „Меншіков мирдерер! Дроп дед Меншіков! Гоу говм Меншіков!"

До вестибюлю готелю нікого з демонстрантів не допускали. Тим часом Меншіков відбув пресову конференцію, на якій між іншим заявив, що він не думає, що демонстранти репрезентують дійсні почуття американського народу. В залі бенкету зібралося коло 550 осіб, щоб вислухати Меншікова. Він промовляв 45 хвилин, а після того дав 15 хвилин на ставлення запитів. Балтіморська преса подає, що правники приймали Меншікова „сердечно, якщо не ентузіястично". Трапився тільки один „цвішенруф" збоку авдиторії під час промови Меншікова, але він удав, що його не почув. Коли Меншіков говорив: „Ми не хочемо накидати наших концепцій будь-якому народові будь-якими засобами примусу, а тим більше засобами війни" — якийсь слухач крикнув: „Як на Мадярщині!"

Що ж цікавого сказав Меншіков балтіморським правникам, які воліли шлях непопулярности, щоб тільки вислухати большевицького пропагандиста?

Отож, говорив він їм про потребу і можливість співіснування. Але зацитуймо за балтіморською пресою кілька висловів самого Меншікова, а українські читачі самі окреслять вартість і характер його промови. Отже: „Між американським і російським народами немає засадничої різниці, тільки, що засоби продукції в СССР належать державі"; „Росія складається з 80 національностей. Багато з них релігійні, але ті з нас, що не є релігійні, респектують тих, що ними є"; „Держави, що належать до соціялістичного бльоку, є суверенними країнами, і вони можуть рішати згідно з своєю волею"; „Совєтський Союз не накидає своєї ідеології жадній країні ,він хоче тільки мирно співіснувати, і такого роду політику веде від 1919 року".

Був теж цікавий запит, звернений до Меншікова: „Як може російський нарід, що не вірить в Бога, сподіватися, що він переконає інших у своїх добрих інтенціях?" Але тостмайстер бенкету вважав чомусь, що цей запит буде надто клопітливим для Меншікова і відкинув його. Думаємо, що тостмайстер перестарався в своїй чемності для Меншікова.

Після бенкету Меншіков переночував в тому ж готелі і наступного дня від'їхав до Филаделфії.

Слід пригадати, що етнічні групи Балтімору не вперше оце пікетували Меншікова. 23-го травня ц. р. численні амбасадори і посли у Вашинґтоні, сподіваючись, що приїде Меншіков, відвідали балтіморський порт.. Там же чекала на нього велика група пікетників. Але Меншіков тоді не приїхав.

Події, зв'язані з особою Меншікова в Балтіморі, насувають темні думки. Вони говорять про те, що велетенська маса протикомуністичної літератури, науково опрацьованої самими американцями не доходить до американської духової еліти навіть у малій кількості; вони говорять про те, що американську провідну верству, видно, не зворушили сотки тисяч американців, що згинули в боротьбі з комунізмом; вони говорять, що люди, яким вдалося вирватися з большевицького пекла, не повинні припиняти своєї роботи в освідомленні американського народу про загрозу комунізму, що зависла і над його країною. Нам здається, що клич „Боже, спаси Америку!", який 10-го червня несено довкола готелю „Лорд Балтімор", мусить стати тепер найактуальнішим кличем всієї Америки, як зброя проти „усмішок" всяких совєтських амбасадорів.

В. К.

● **У столиці Філіппін, Манілі**, засудили на досмертну в'язницю провідника партизанського комуністичного руху Луїса Тарука, з наказу якого в 1944 р. схоплено і розстріляно губернатора одної з провінцій і трьох інших осіб. В 1954 році Тарука засудили на 12 років в'язниці за збройне повстання, вбивства і підпали, але тодішній президент Філіппін, Рамон Маґсайсай, який здушив партизанський рух „гукістів", висловив своє невдоволення з приводу замалої кари. Президент Маґсайсай згинув в летунській катастрофі. Філіппінці пошанували його думку, і Тарука засуджено тепер після додаткового акту оскарження.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У відповідь на листа в справі оголошення Об'єднання Прихильників УНР.

У „Свободі" за 30 квітня надруковано листа д-ра П. Мірчука з критичними заувагами з приводу заклику Управи Об'єднання Прихильників УНРеспубліки до заснування нових товариств там, де знайдуться бодай 10 осіб охочих стати членами Т-ва. Д-р П. Мірчук пише, що „УНРеспубліка означає приблизно те саме, що Українська Самостійна Соборна Держава, прихильниками якої є вся українська еміґрація" і проф. І. Паливода та п. Я. Танцюра знецінили українську еміґрацію, задкликаючи шукати серед тисяч еміґрантів десятків, „які готові стати прихильниками української держави". А хто ж решта? — питає автор. Хочемо це питання з'ясувати.

Відомо, що по всіх країнах нашого розселення існують т. зв. Товариства сприяння УНРаді. Такі товариства почали засновувати після виходу з УНРади ОУНр. І тоді з поміж тих українців, яким дорогі традиції нашої державности і які розуміють політичну доцільність існування ДЦ УНР, як реального доказу нашої останньої державности, громадсько більш активні вступали в члени згаданих Т-в з метою створення матеріяльної бази для політичної діяльности УНРади, а також для моральної підтримки.

Такі самі завдання мають і Т-ва на терені ЗДА, які два роки тому змінили на річному З'їзді назву організації на Об'єднання Прихильників УНРеспубліки. Даремне д-р Мірчук реторичними фразами намагається компромітувати заклик, бо мета його — це творення нових клітин певної організації, а це здійснюється завжди невеликою групою ініціяторів. Крім того, заклик не закликав стати прихильниками української держави, як пише д-рМірчук; він закликав стати членами організації, а відомо, що не кожний симпатик її схоче стати членом т-ва, бо приналежність до організації зобов'язує до певних обов'язків і регулярних вплат у фонд УНРади..В Канаді, наприклад, є Об'єднання українських самостійників, але ж це не значить, що всі, хто не належить до цієї організації, не є самостійниками. Отже, арґументація д-ра Мірчука є тенденційна і непереконлива, бо метою заклику є розбудова певної організації, а не визначати, хто з українців не реторичними листами, а в практиці довів вірність УНР, як останній формі нашої державности.

А. Гудовський

У СПРАВІ „ДЕТАЛІВ МАШИН"

У „Свободі" (п'ятниця, 25-го квітня ц. р.) надруковано допис п. з. „Шикаґо, Ілл. З життя Товариства Українських Інженерів", підписаний п. А. Масловським, в імені управи Т-ва. У цьому дописі приписано мені авторство праці „Деталі машин". Там написано: „Поборюючи труднощі, Управа незмінно прямувала до наміченої мети і осягнула позитивні вислідп: а) В ділянці науково-технічній закінчено і підготовлено до друку ... працю проф. Риндика — „Деталі машин".

Можуть знайтися люди, що, прочитавши цей допис, візьмуть його за чисту правду й радітимуть, що на еміґрації появилася й підготовлена до друку така потрібна нам книжка, а тим часом це не відповідає дійсності.

1943-го року Українське Видавництво „Пробоєм" у Празі видало мій переклад книжки Ф. Барта „Основні частини машин". Ціле це видання Ґештапо сконфіскувало й знищило. Одному робітникові друкарні вдалося приховати один примірник цього видання і передати мені. Цей примірник я маю. У свій час я звертався до Українського Товариства Інженерів у Ню Йорку з проханням порадити мені, яким способом можна би було цей примірник зберегти і чи саме Т-во не могло би щось для цього зробити. На своє прохання я не одержав відповіді. Тоді через якийсь час я з тим самим звернувся до Т-ва Українських Інженерів у Шикаґо. Протягом трьох чи чотирьох років це Т-во ухвалювало на різних засіданнях відфотографувати згадану книжку бодай у 3—5 примірниках, але не мало відповідних коштів. Як мені казали, треба було на це витратити щось коло 80—100 долярів. На такі гроші я сам не можу спромогтися, бо живу на пенсії від соціяльного забезпечення. На цьому справа стала.

Аж нараз несподівано для мене і без жадного порозуміння зо мною подано від Управи УТІ в Шикаґо згаданий вище допис, де приписано мені незаслужену честь і авторство фіктивної праці „Деталі машин". В інтересах правди і в захист своєї чести подаю це спростування.

Степан Риндик

Шикаґо, 18-го травня 1958.

● **„Наше Слово"**, орган Головного Правління комуністичного Українського Суспільно - Культурного Товариства у Варшаві, почало з травнем друкувати, як місячний додаток до тієї газети „літературний та популярно - науковий додаток „Наша Культура". У першому числі того додатку менше літератури і „популярної науки", натомість більше комуністичної пропаґанди.

ЗАКЛИК

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ У СПРАВІ МУЗЕЙНОЇ ВИСТАВКИ УКРАЇНСЬКИХ ВИНАХОДІВ І ПАТЕНТІВ

Головна Управа Українського Інституту Америки на свому засіданні 21-го травня 1958 р. ухвалила улаштувати музейну виставку українських винаходів і патентів, як теж виставити разом і показ процесу виробництва та вироблений продукт, якщо патентовий винахід знаходиться в продукції, або був вироблюваний давніше.

Згадані матеріяли, теж і моделі, можуть передати для музейної виставки всі українські винахідники без уваги на місце їх перебування у вільному світі, як теж без огляду на те, чи патентований винахід знаходиться в процесі виробництва чи ні.

Для переведення цієї ухвали та улаштування виставки Головна Управа покликала до життя окрему комісію, до якої входять: інж. Остап Балабан (як голова комісії), інж. Роман Білинський, Теодор Джус та інж. Микола Яримович, як члени комісії. Зібрані матеріяли будуть виставлені в приміщеннях Українського Інституту Америки, під 2 Іст, 79-а вул., на розі П'ятої Евню і 79-ої вулиці, які Головна Управа Інституту передає для тої цілі безплатно.

У зв'язку з тим Головна Управа звертається з проханням до всіх українських винахідників та промисловців, щоб зголосили свою участь, надіславши відповідні матеріяли, або подавши вичерпну інформацію про те, які матеріяли можуть передати для згаданої музейної виставки.

Зголошення участи в музейній виставці Комісія прохає надсилати до 15-го липня ц. р. Подрібні інформації та інструкції Комісія висилатиме всім зацікавленим безкоштовно. Всю кореспонденцію належить висилати на адресу Інституту, що її подано нижче.

6-го червня 1958 р.*)

Український Інститут Америки, Інк.

*) Прохання до редакцій українських часописів поза Північною Америкою, щоби передрукували вищеподаний Заклик.

Ukrainian Institute of America, Inc., 2 East 79th Street, New York 21, N. Y., Tel.: BUtterfield 8-8660.

Небезпека економічного наступу Совєтів

Вашинґтон. — Совєтський Союз посилює свою економічну офенсиву у світі, яка стає небезпечнішою для вільного світу навіть від загрози війни — твердить заступник державного секретаря для економічних справ, Даґлес Діллон, у своїй передмові до офіційного звідомлення на 111 сторінок про совєтську закордонну торгівлю і допомогу. Цей документ стверджує, що протягом останніх п'ятьох років Совєти видаткували коло $1,90,000,000, як військову й економічну допомогу для 14 менше розвинених країн.

Совєти зосередили в таких країнах: Афґаністан, Індія, Індонезія, Єгипет, Сирія і Юґославія. Совєти дають економічну допомогу виключно під політичним кутом зору.

ВІДРАДНІ ФАКТИ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ РОДИНУ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

Ось деякі факти ,що їх навів у згаданому журналі проф. Келлі. Одна жінка в своїх останніх звідомленнях робить висновок: „Коханий мій Чарлі і тепер, після 20-ти років, остався той самий!" (значить так само добрий і любий для неї). Інший чоловік подає, що його Мері „є для мене така сама", як і колись була. Переведені досліди стверджують, що характер людини назагал залишається однаковий, деякі навички і поведінка, хоч і змінюються, але процес зміни відбувається спокійно і без драматичних форм, потрясень та ускладнень. Найглибші зміни мають місце у відношенні людей до релігії. Чоловіки й жінки за 20 років свого подружнього життя стали багато більше релігійними, і то не лише формально. Також зросла у них пошана до подружнього стану ,наслідком чого було усвідомлення, що істотою його є потомство, діти та їх виховання. Щодо жінок, то більшість із них збайдужніли до мистецтва, музики, літератури та естетики. Чоловіки за 20 років подружнього життя також втратили своє колишнє заінтересування чистою наукою, філософією та іншими теоретичними дисциплінами. Чоловіки й жінки, що в 1937 році любили домашнє господарство ,кухню, город і ін., в 1957 році стали менше „господарними", електрика та модерна домашня машинерія заступили ручну працю, з чого вони дуже раді. Примхливі уподобання та різні „габі" стали в подругів зовсім інакші.

Щодо потомства, то 20 років тому ці 300 подружніх пар бажали: жінки пересічно 2,8 дітей, чоловіки — 2.6. Ці „побажання" протягом наступних років малощо змінилися. Зрівноважені подружжя мають більше число дітей, нестабільні, авантюрничі, фінансово непевні подружжя — менше. Щодо жінок, то нервові, емоційні, самолюбні особи мають мало дітей, а щодо мужчин, то толерантні, спокійні, з товариським характером ідеалісти обдаровані численним потомством — кажуть перші, неофіційні ще обчислення проф. Келлі.

Нарешті, які найбільш „небезпечні" роки подружнього життя? Назагал панує думка, що найбільш небезпечні, підміновані таємними скелями перші роки. Зібрана статистика каже, що й сороківка у жінок, а п'ятдесятка у мужчин також не такі „певні". Звіти стверджують, що пересічно поміж 1-им і 10-им роком подружжя стоїть на „низькому рівні" і часто буває банальне. Щойно після двадцятки воно — як широка ріка. Для більшости подруг після 20-ти років „життя в плузі", в родинних обов'язках, таке саме щасливе, як на початку, читаємо в цій оригінальній статті.

О. М.

АРМІЯ НЕ ХОЧЕ ВИДАТИ ДИПЛОМУ ГЕНЕРАЛОВІ ТРУХІЛЬО

Вашингтон. — Команда армії повідомляє, що син домініканського президента генерал-поручник Рафаель Трухільо дістане тільки свідоцтво про те, що він студіював в американській школі для армійських штабовців, але не закінчив її з повним успіхом. Багатий син президента перебуває більше серед голлівудських зірок, як у викладових залях військової школи. Він давав фільмовим акторкам цінні подарунки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Від. 97 Т-ва ім. І. Франка, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., в церковній залі — 47 Hope Ave. о год. 2-ій по пол. — В. Бродський.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа 42-го Відд. ім. Т. Шевченка, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 21-го червня 1958 р., о год. 7:30 веч., в УНДомі, 237 Hope Ave. На збори просимо прийти всіх членів, бо є важливі справи до полагодження і вже можна асекуруватися на нові поліси. Буде звіт делеґатів із Конвенції УНСоюзу. Тому, що в неділю, 22-го червня відбудеться Благословення Дитячої Оселі на Союзівці, запрошуємо всіх членів до масової участі, де на місці можна буде вписати своїх дітей. Зголошення на автобуси — зголошувати до В. Марущака — тел.: GR 1-6726 а В. Новацького — тел. GR 1-0052. — В. Марущак, рек. секр.

РОМ, Н. Й. — Б-во св. Михаїла, Відд. 121, подає до відома своїм членам, що чергові Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в залі УНДому. До участі на зборах проситься усіх членів, бо буде звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу, як також й інші справи до полагодження. Буде видача дивідендових чеків УНСоюзу. Пригадуємо всім членам, щоб вирівняли членські вкладки та на майбутнє старалися платити свої вкладки точно кожного місяця. — Д. Іванців, предс.; В. Чуйко, кас.; О. Ґадз, секр.

СОУТПОРТ, Конн. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 84, подає до відома всім членам і членкиням, старшим і молодшим, місцевим і позамісцевим, що звичайні Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 4-ій по пол., в залі УНДому під адресою 279 Кінґс Гайвей Вест. На порядку нарад: звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу, роздача чеків дивіденди й інші справи. Просимо прибути на час і вирівняти місячні вкладки. — І. Махно, предс.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, Миз. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 355, повідомляє всіх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі. Проситься всіх членів прибути на ці збори та вислухати звіту делеґата із Конвенції УНСоюзу, як також проситься вирівняти свої довги за минулі місяці. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 342, повідомляє усіх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі. Проситься усіх членів зійтись на час та вислухати звіту делеґата із Конвенції УНСоюзу. — Г. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

АКРОН, Огайо. — Повідомляється всіх членів В-ва Сош. Св. Духа, Відд. 295, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22 червня 1958 р., о год. 1:30 по пол., у церковній залі. Пожаданим є явитися на цих зборах, бо делеґати із Конвенції УНСоюзу, здадуть звіти. Довгуючих членів взивається вирівняти свої вкладки. — Н. Іванищук, предс.; С. Мотрович, кас.; В. Пулк, секр.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Повідомляється усіх членів 245 Від. „Запорозька Січ" ім. Б. Хмельницького, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в домівці Укр. кат. парафії — при 1195 Дуц Еве. На зборах будуть звіти делеґатів, які брали участь в Конвенції УНСоюзу. Присутність членів обов'язкова. — О. Гоянюк, гол.; М. Мартиненко, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі. Просимо, щоб всі члени явилися на зборах, бо маємо багато важливих справ до вирішення. На цих зборах буде звіт делеґатів із Конвенції УНСоюзу. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості. Крім цього, просимо приєднувати до УНСоюзу нових членів. — К. Шевчук, пред., І. Деркач. кас.; В. Іванів, фін. секр.; Г. Булавинець, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні місячні збори членів Б-ва св. Юрія, 239 Відд. відбудуться в суботу, 21-го червня 1958 р., від 5-ої до 7-ої год. веч., в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin, зі звичайним порядком нарад. — д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

СКРЕНТОН, Па. — С-во Пресв. Діви Марії, Відд. 123, повідомляє членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22 червня 1958 р., в церковній залі. Проситься членів явитися на зборах, бо будуть важливі справи до полагодження та звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу. — М. Іванців, предс.; Т. Назар, кас. і секр.

СТЕМФОРД, Конн. — Піврічні збори членів Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 350, відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в залі УНДому, ч. 60 Canal St. Крім звичайних ділових справ, буде звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; д-р В. Палідвор, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 252, відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 12-ій впол., в залі при 2250 В. Кортез вул. Буде звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу. — Управа.

КУРТІС БАЙ, Мд. — Б-во св. Петра і Павла, Відд. 81, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що Звичайні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о 2-ій год. по пол., в парохіяльній залі, де звичайно, 1506 Church St. Проситься всіх членів прибути на час, вплатити свої залеглі вкладки. Делеґат із Конвенції УНСоюзу дасть звіт. Подається до відома, що кожний член може вписати нового члена до УНСоюзу і в той спосіб причинитьcя до збільшення нашого Відділу. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во „Любов", Відд. 370, повідомляє своїх членів і членкинь, що Місячні збори відбудуться в неділю, 22-го червня 1958 р., о год. 11:45 перед полуднем. Збори відбудуться в церковній залі при 127 Park St. Секретар буде збирати вкладки від 9-ої год. ранку. Управа просить прибути на ці збори, бо буде звіт делеґатів із Конвенції УНСоюзу. Крім цього, будуть інші важливі справи, як виплачування дивіденд та посмертного, тому проситься усіх членів прибути вчасно. Пригадується членам вплачувати свої вкладки на час, щоб не бути суспендованими, а члени, які були суспендовані, а вирівняють свої залеглості, будуть прийняті наново з усіми правами. — К. Стасюк, предс.; Р. Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, подає до відома, що Місячні збори відбудуться в середу, 25 червня 1958 р., о год. 7:30 веч., в Січовім домі при 508 — 18th Ave. Проситься членів прибути на збори і розібрати чеки-дивіденди, бо якраз на зборах буде роздача. — М. П. Отрок, секр.

Посмертні Згадки

НІКОЛАЙ БАБОЛЯК, довголітній член Б-ва св. Димитрія, Відд. 288 УНСоюзу в Бетлегемі, Па., помер, по довгій недузі, 31-го травня 1958 р. Покійний полишив у глибокому смутку доньку Катерину. Похорон відбувся 4-го червня 1958 р., при участі Родини, Членів Т-ва і Приятелів, в українській православній церкві св. Марії й похоронено на церковнім цвинтарі в Allentown, Pa. — В. Й П!

ПИЛИП НАГІРНЯК, член 20 Відд. УНСоюзу в Гемтремку, Миш., народж. 1886 р., в селі Дроховиці, пов. Бібрка, Зах. Україна, упокоївся в Бозі 20 травня 1958 р. Похорон відбувся 24-го травня 1958 р., з церкви Преч. Діви Марії, при участі Родини, Членів УНСоюзу, Б-ва Арх. Михаїла та Знайомих на кладовище Mt. Olivet, Detroit. Покійний був чесним членом цього Відділу довгі роки, був щедрий на всі національні датки та був вірним своїй церкві. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 синів, Івана і Василя, 2 доньки, Марію і Олену та 9 внуків. Нехай земля буде Йому легкою. —

В. Трип, секр.

• РОЗШУКИ •

ІВАСЯ БОЙЧУКА, родом з Королівки, пов. Товмач, який мав би жити у Трентоні, Ню Джерзі — пошукує його рідний брат. — Можеш сміло писати до дому, або по ближчі інформації дзвонити до Филаделфії:
STevenson 7-8517

Професора Сокальської гімназії „ЧЕКАЙ", що в роках 1945-51 перебував в Зальцбурґу, в дуже пильній справі пошукує:
Sylvester DEMKOWYCH
53 Portland Street
Hartford, Conn. (USA)
Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую свого дядька
ГРИГОРІЯ ФАДЄЙОВИЧА
КОТЛЯРА,
який має бути в Америці.
Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
NADIA MACK
102 Bellwoods Avenue
Toronto, Ont., Canada

ТАРЗАН, ч. 4078 Запрошення.

"IT'S WONDERFUL TO FIND YOU SAFE, TOM," SAID YOUNG CASEY. "BUT MY JOB IS TO CAPTURE A GORILLA BEFORE WE GO BACK. ARE YOU GAME?"

TOM'S EYES TWINKLED. "I'VE DONE A LOT OF HUNTING, BUT NOTHING LIKE THAT-- SOUNDS EXCITING!"

THEN JIM TURNED TO TARZAN. "AND HOW ABOUT YOU?" HE SAID SOFTLY.

— Це чудово, що я застаю вас здоровим, Томе, — сказав молодий Кейсі. Але мою працю є зловити живого горилю, поки вернемося додому. Чи ви любите лови?

Очі Тома заклiпали. — Я вже багато полював, але ще не робив чогось подібного... це звучить зворушливо!

Тоді Джім звернувся до Тарзана. — А як із вами? — сказав він по-тихо.